

LIETUVOS PAŠTO ORGANIZATORIUS

A. GINTNERIS, Chicago, Ill.

Kasdien miršta nauji žmonės. Mirtis skina be pasigailėjimo. Senosios kartos ar naujasis ateivis — jai vistiek! Jau daug naujųjų ateivių apleido šią svetingą žemę. Išvargo tremties dienose. Jau dvylika metų be tėvynės. Kitos gyvenimo sąlygos. Neišlaiko žmoniška prigimtis ir išsiskiria amžinai...

Juozo Liubinsko vargai

Jisai suklupo po gyvenimo slenksčiu 1956 m. gegužės mėn. 9 d. Nesirgo ir nesiskundė pavargęs. Visuomet geros nuotikos, pilnas gyvybės ir pasitenkinimo. Su šypsena lūpose ir giedria viltimi. Svajojo apie savo gimtąjį kraštą, kai staiga ištiko paraližius ir savaitei pralinkus jau buvo apraudotas.

Juozas buvo suvalkietis. Gimęs Karklupienų kaime, Pajevonio valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Baigęs Virbalio miesto mokyklą, įstojo dirbti į Kybartų pašto įstaigą valdininku. Vedė registruotą ir perlaidų skyrių. Tuomet dirbo 150 tarnautojų, tarp kurių buvo apie 10 lietuvių. Tai buvo senais laikais — prieš du Pasaulinius karus. Buvo jaunas ir gabus tarnautojas.

Kybartai ugnies zonoje

Vokiečiai įsiveržė į Lietuvą. Paštas buvo evakuotas į Vilnių. Bet 1914 m. rudenį dalis pašto grįžo. Vokiečiai buvo nustumti iki Karaliaučiaus. Tačiau J. Liubinskui atsitiko nelaimė. Jisai, kaip uniformuotas pašto tarnautojas, buvo vokiečių apštas ir paimtas į nelaisvę. Kartu pateko 44 caro armijos karininkai ir apie 5,000 kareivių. Buvo varomi pėsti iki Stalupienų, o paskui išvežtas į Pomeraniją — Hammeršteiną, Hannoverį ir Gotingeną. Tenai gyvena kartu su lietuvių karininkais, kaip Ladaiga, Rušėcku, Mačiulaičiu ir kitais. Skurdo nelaisvės gyvenimą ir daug kartų badavo. Po trejų metų sugrįžo į tėvynę.

tininkai į darbą: Aneliūnas, Giedraitis, Petrauskas, inž. Dučinskas, inž. Gaigalis, Šaikūnas, Kerelis ir daug kitų, o provincijoje — Bielinis, Rusteika, Kuktaitis, Zalokas, Ripinskas, kaip pašto įstaigų viršininkai. Vėliau prisidėjo šimtai naujų žmonių, susitvarkė Pašto valdyba, buvo įsteigta daug pašto įstaigų, agentūrų ir pašto punktų. Pašto, telegrafo ir telefono tinklas apjuosė visą Lietuvą. Pradėta statyti nuosavi namai, laikyti pašto linijas ir t. p.

Juozas Liubinskas—referentas

Po penkerių darbo metų Pašto valdyboje, Juozas Liubinskas buvo paskirtas administracijos referentu. Jisai jau buvo baigęs Augšt. Administracijos Kursus Kaune. Jie tęsėsi apie pora metų ir buvo mokama 32 mokslo

A. a. Juozas Liubinskas

dalykai. Tarnyboje pasižymėjo teisingumu ir sąžiningumu. Niekas iš kelių tūkstančių pašto tarnautojų negalėjo nusiskusti J. Liubinsko, kaip referento, neaktiškumu ir neteisingu griežtumu. Tėviškai malonia ranka glostė savo pavaldinius ir niekas juo nesiskundė. Pats daug dirbo ir mokėsi. Nepavydėjo mokslo pasiekti ir kitiems tarnautojams. Daugeliui sudarė palankias sąlygas. Kiti paštininkai baigė augštąjį mokslą.

Pašto viršininku nepatinka

Tuo laiku atsikūrė laisva ir nepriklausoma Lietuva. Jisai tuojuo išvažiuoja į Vilnių. Tai buvo 1918 m. rudenį. Tenai jau randa inž. Tomaševičių, kuris mėgina atkurti Lietuvos paštą. Organizuoja Pašto Tarnybą ir ieško žmonių, kurie nusimano dirbti pašto darbą. Tuomet jų mažai buvo. Nudžiugęs J. Liubinsko atsilankymu, jį tuojuo paskiria S. Kalvarijos pašto viršininku, su teise organizuoti paštą Cipliškėse ir Augustave. Nepatiko jam darbas provincijoje. Radęs kitą asmenį, kuris sutiko būti pašto viršininku, pats išvyko sausio 13 d. 1919 m. į Kauną, kur buvo paskirtas Pašto Valdyboje stalo vedėju.

Organizacija Pašto valdybą

Tuo laiku nieko neturėta. Viskas reikėjo suorganizuoti iš nieko. Dū asmens pradėjo sukti ratą. Neturėjo net rašomos mašinėlės, hektografo ir kitų priemonių. Tačiau gera valia ir tvirtas noras savo padarė. Pirmieji aplinkkraščiai buvo rašomi net ranka. Nedaug pradžioje buvo pašto įstaigų, bet greitai didėjo. Kai atvyko J. Augūnas, tai jau sudarė tikrą Pašto valdybą. Vėliau atėjo dirbti J. Stelmokas ir A. Sruoga. Atsirado ir rašomoji mašinėlė bei hektografas. Pasidalinta darbai vietoje. Paskirti pašto viršininkai provincijoje. Išleisti pašto ženklai. Tvarkomas telegrafas ir telefonas. Steigiami pašto kursai. Tarnautojų skaičius didėja. Tbulėjo pašto patarnavimai ir pati administracija.

Naujos darbo jėgos

Kai pirmieji organizaciniai darbai buvo aptvarkyti, atsirado nauji padėjėjai. Vieni grįžo iš tremties Rusijoje, kiti atvažiavo iš kaimo. Išjungė šie paš-

Juozas — jaunas pensininkas

Juozas Liubinskas sakydavo, kad pensininko geriausias gyvenimas. Todėl sulaukęs 30 metų tarnybinio darbo, 1933 m. išėjo į pensiją, turėdamas lygiai 50 metų amžiaus. Tuomet įsteigė savo pašto ženklų krautuve. Jisai turėjo didelį patyrimą filatelijoje. Paliko sūnų Juozą ir žmoną Oną, taipgi buv. pašto tarnautoją. Juozą Liubinską reikia laikyti Lietuvos Pašto įsteigėju.